

Karl Joachim Sibeth

Consideratio Quæstionis : Num facultas bene operandi in actu & ipso momento iustificationis iam adsit? Disputationi Gryphicæ opposita, ab A. J.

[Erscheinungsort nicht ermittelbar]: [Verlag nicht ermittelbar], 1731

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn870902199>

Druck Freier Zugang

Rostock

17 7/31

Sibeth

Fa-1119(59)²³

*[Suppl] gm: Carl Loach Sibeth
Rostock 1714]* 60 8

CONSIDERATIO

Quæstionis:

Num facultas bene operandi in actu
& ipso momento iustificationis
iam adfit?

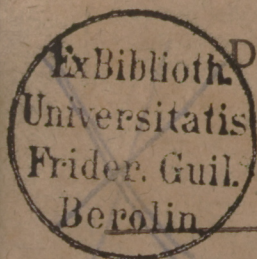
Disputationi Gryphicæ opposita,

ab

A. I.

1900. 2282

A. C. 1731.

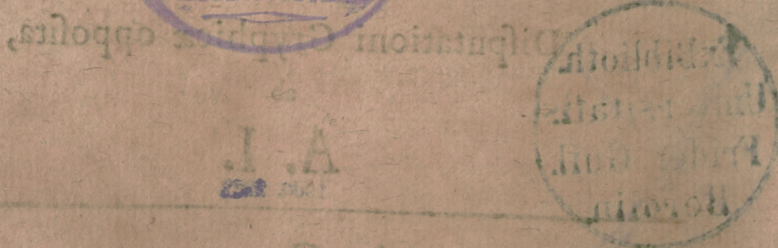

CONSIDERATIO

Questionis:

Num facultas per se
& ipso in
sine

A. I.

A. C. 1731

§. 1.

Cl. Carolus Joachimus Sibeth A. 1714. Rostochii Disputationem Theologicam de nobis in Christo publicae disquisitioni exposuit. In ea pag. 25. statuit, *nim bene operandi simul ac EODEM MOMENTO*, quo fidei communicatur Christus, donari. Erratum istud ab Orthodoxis sine animadversione, quantum equidem noui, praetermissum est. Pertinebat enim haec Dissertatio ad tirocinia, & spes erat, ubi studium Theologicum ad maturitatem produxisset, ipsummet agniturum esse lapsum, & emendaturum. Sed aliter, prohi dolor, euenit. Cum enim iam in officio sacro uersetur, in Dissertatione Gryphiswaldia Anno nupero d. 14. Decembris pro licentia summos in Theologia capeßendi honores habita, *Exegesi & Vindicias Dicti Paulini Rom. V. 19. sistente*, eundem errorem in Cathedram reduxit, & totis viribus incrustauit, palliauit, ornavit, Anno ob memoriam Augustanae Confessionis ante bina Secula exhibitae Jubilaeo tristem clausulam additurus,

§. 2. *Viva*, (inquit,) *fides etiam in actu iustificacionis iam in se habet donum, siue internam efficaciam ad actum consecutivum, siue amoris suum tempore exercendum. - Quo momento Deus animae credenti donat & iungit Christum cum suo merito, EO IPSO MOMENTO eidem donat Spiritum Sanctum CVM SVIS DONIS SANCTIFICANTIBVS, siue CVM EFFICACIA FRVCTVS IVSTITIAE ferendi*, p. 145. Et pag. 151. orthodoxas esse declarationes Speneri, pronuntiat: Das Wort **thätig** sehe entweder auf die **Krafft** etwas würcken zu können, oder auf die **Würckung** selbst. Nach dem ersten Verstande hieß der Glaube **thätig**, auch indem er gerecht machte. Das ist, derjenige Glaube könnte kein ander seyn, als der schon in sich eine Krafft hätte Gutes zu thun, und sie nicht erst alsdann bekommen dörfte, wenn er den Menschen gerecht gemacht hätte. Wie man denn keinen Augenblick das himmlische Licht des Glaubens sich einbilden könnte, das nicht so bald solche Krafft in sich hätte. Was aber den andern Verstand anlangte, so wäre der Glaube nicht eher **thätig**, das ist, er wiese seine **Thätigkeit** nicht eher, als nach der **Recht-**

fertigung. vid. Ejus Abfertigung D. Schelwigs c. 5. n. 26. p. 266. & ibid. n. 46. p. 294. Daß bey der ersten Vollziehung der Rechtfertigung nicht nur die Werke nicht mit einfließen, sondern auch nicht gegenwärtig seyn, sey wahr. = = Indesß sage er mit Recht, auch alsdann machte kein ander, als der thätige Glaube gerecht, ob er wohl noch keine Werke gethan, aber die Krafft dazu hätte.

§. 3. Patet hinc, quis sit status controversiae. Non quaeritur nunc, num bona opera actualia in primo justificationis momento & actu iam praesentia adsint? Hanc enim audaciam in Haerungio recte reprehendit, & multis argumentis ita confutavit, ut Haerungius iis soluendis nunquam par futurus sit. Sed de eo iam quaeritur, an fides in actu justificationis & primo eius momento habeat vim bene operandi? Id affirmat Dn. Sibeth cum Spenero; nos autem cum uniuersis orthodoxis Theologis negamus.

§. 4. Negatiuum nostram probamus ex Jes. LXIV, 5. *Sicut uestis menstruorum iustitiae omnes nostrae.* Obseruanda hic est insignis emphasis. Non modo propheta uniuersa nostra bona opera, sed & uniuersas nostras iustitias confert cum ueste foeda & immunda. In Veteri Testamento mulier fluxu affecta, immundum efficiebat cubile, & quodcumque eas, super quo sederet, Leuit. XV, 19. 21. Tam impura igitur cum sit omnis iustitia nostra, in articulo de iustificatione nullum locum habere potest, neque in actu eius, neque in statu illius; in quo Iesaias cum reliquis piis precantibus tunc erat. Ad omnes iustitias nostras autem uis etiam & facultas bene operandi pertinet. Idcirco nec uis bene operandi in iustificatione, multo minus in eius actu & primo momento praesens est. In articulo autem de renouatione & sanctificatione locum reperit, postquam homo iam est iustificatus.

§. 5. Probamus eam porro ex Phil. III, 8. *Imo uero etiam existimo OMNIA DAMNUM esse propter supereminentiam cognitionis Christi IESU Domini mei, propter quem omnium damnum passus sum, & existimo STERCORA ESSE, ut Christum lucrificiam.* Si omnia sunt habenda pro damno, etiam potentia & facultas bene operandi. Et si omnia stercora sunt, proiecementaque canum, σκύβαλα, nec uis haec & efficacia locum in articulo iustificationis habet. In V. T. prohibitum erat, ne quis inferret mercedem scorti & pretium canis in domum Domini, Deut. XXIII, 19. Huc respexit Christus proclamans: *Foris sunt canes,* Apoc. XXII, 15. & eo etiam digitum intendit Paulus, omnia, sola fiduciali cognitione Christi excepta, in articulo iustificationis & salutis pro stercorebus canum reputans. In hisce igitur articulis efficacia illa bene operandi nec est nec debet esse praesens. Sed in articulo sanctificationis & renouationis nec facultas ista, nec ipsa bona

bona opera sunt *σκιβαλα*: In eo adsunt & adesse debent, nunquam satis laudanda, commendanda, inculcanda.

§. 6. Versu 9. pergit Paulus: *Et inueniar in ipso, NON HABENS meam iustitiam, quae ex lege, sed eam, quae ex fide Christi, iustitiam, quae ex Deo imputatur fidei.* In iustificatione igitur, & quidem tum in actu, tum in statu ejus (iam diu erat iustificatus) iustitiam suam prorsus non habebat, adeoque nec facultatem bene operandi, quippe quae non minus in lege iniungitur, quam opera.

§. 7. *EI, QUI NON OPERATUR, credit uero in eum, qui iustificat IMPIVM, imputatur fides in iustitiam*, Rom. IV. 5. Duplicem in hoc dicto habemus emphasin. Etenim simpliciter in iustificatione operans credenti opponitur. Ergo & potentia operandi fidei opponitur in hoc articulo. Deinde impius iustificatur. Impius autem non habet uim siue potentiam bene operandi. Itaque is, qui potentia bene operandi caret, iustificatur. Et cum Abrahamus & Dauid sic iustificati sint, v. 3. 6. nec ullus mortalium, aliter, quam illi, iustificari queat, sequitur, in uniuerforum credentium iustificatione potentiam & facultatem bene operandi haud adesse.

§. 8. Quod si Rom. III. 28. cum Phil. III. 8. 9. conferamus, liquido apparet, aequipollentes esse apud Apostolum Enuntiationes, *iustificari hominem fide sine operibus legis, & iustificari eum sine iustitia, quae ex lege est.* Vnde promte promanat argumentum: Si bona opera exulant articulo iustificationis, etiam iustitia ex lege, & proinde etiam facultas bene operandi. Atqui uerum prius. Ergo & posterius. Etiam si enim Euangelium donet uires, tamen negari nequit, facultatem bene operandi esse praecceptam in lege.

§. 9. *In Christo Iesu neque circumciso aliquid ualet, neque praeprium, sed fides per dilectionem operosa siue efficax.* Gal. V. 6. Coniungitur in hoc dicto actus operandi cum potentia. Efficax per dilectionem siue operosa est fides cum respectu facultatis ipsius, tum respectu ipsius actus & exercitii. Jam uero Spenerus agnoscit, nos nequaquam iustificari fide actualiter operosa. Ergo male tradit, nos iustificari fide efficaciam operandi habente. Etsi enim fides post iustificationem operosa est cum respectu *δυνάμεως*, tum respectu exercitii: tamen non iustificamur fide efficaci & operosa. Et quamuis facultas illa & opera per hanc facultatem prognascantia sint praesentia iustificatis, tamen non sunt praesentia in iustificatione. Est enim Scriptura norma & sentiendi & loquendi.

§. 10. Impossibile est, ut quis habeat facultatem bene operandi, antequam sit in gratia Dei. Quamdiu enim est sub ira & indignatione Dei, tam diu eum non potest diligere; proinde nec quicquam, quod sit spiritualiter bonum, efficere. Idcirco iustificationem praecedere necesse est, & tum demum donatur potentia & facultas bene operandi.

§. 11. Dnus Autor Disputationis Gryphicae pag. 121. fatetur, *optime monere B. Chemnitium in Positionibus de particulis exclusivis*, L. L. P. 3. Posit. 19. pag. 227. *Hanc diligentiam (scil. B. Lutheri, cothurnum illum: Eam fidem iustificare, quae efficax sit per charitatem, admittere nolentis) religionem & nos imitari debemus, ne vel ipsi aliquid dicamus, vel ab aliis dictum recipiamus, quod puritati articuli iustificationis aliqua ex parte officere possit.* Et pag. 147. *Lutherum PRORSVS rejecisse phrasin Eccii, nos justificari fide, quae per charitatem est operosa.* Jam vero nusquam hac in parte B. Lutherus distinxit inter fidem operosam quod ad facultatem, & quod ad actum. Cum itaque cothurnum illum prorsus reiecerit, optime sibi consulat Dnus Autor, si admonitionem Chemnitii secutus Ecciano-Spenerianum cothurnum, fidem efficacia & potentia bene operandi praeditam nos iustificare, plane repudiet.

§. 12. Pag. 129. statuit, *fidem, quatenus est actio vel operatio, sicut bonis operibus, ita sibi met ipsam in iustificatione opponi.* Quod si autem sibi ipsi, multo magis facultati suae bene operandi. Proinde facultas illa bene operandi articulo de iustificatione plane & penitus excluditur.

§. 13. Pag. 157. allegat Apologiam, Jac. II. contra Pontificios sic uindicantem: *Loquitur Jacobus de operibus iustificationum, qui iam sunt reconciliati, accepti & consecuti remissionem peccatorum.* - - *Nec describit hic Jacobus modum iustificationis, sed describit, QUALES sint iusti, postquam iam sunt iustificati & renati*, pag. 108. 109. Sic igitur statuit Apologia, non modo opera ipsa sequi demum iustificationem, sed & *qualitatem* illam, siue potentiam & facultatem ea producendi. Nam in Sacris termini Philosophici ab imperfectione sua liberandi sunt, nec adeo opus est, qualitatis uocabulum angustis praedicamentibus hoc loco includere.

§. 14. Pag. 160. negat cum B. Luthero, *Paulum Gal. V. 6. describentem fidem seu ενεργησάντων δι' ἀγάπης agere de fide, quae in momento & actu iustificationis constituta est.* Male igitur Spenerus & contra doctrinam Lutheri ex hoc dicto colligere conatus est, fide respectu potentiae & efficaciae operosa nos iustificari.

§. 15. Pag. 167. adducit Formulam Concordiae pronuntiantem: *Et si antecedens contritio & subsequens noua obedientia ad articulum iustificationis non pertinent, & pag. 168. commemorat, accuratissimum Theologum B. Scherzerum perspicue docere, renouationem siue sanctificationem iustificatione posteriorem & distinctam etiam esse TEMPORE.* Sequamur igitur piam Concordiae Formulam, sequamur accuratissimum Scherzerum, & agnoscamus, illam fidei facultatem bene operandi, illam inclinationem ad bona opera, quae nouae obedientiae pars est, & ad sanctificationem & renouationem indubitate pertinet, tempore posteriorem iustificatione esse. Manifestissime autem Dnus Autor hūc Formulae Concordiae & Scherzeri uerbis a semet ipso probatis contradicit pag. 165, 166. etiam in ipso iustificationis momento quandam operationem Spiritus S. sanctificantem perperam concedens.

§. 16. Pag. 174. affert Lutheri dictum: *Fides nisi sola sit, sine ullis operibus, nihil est, neque iustificat.* Opera autem sequuntur iustificationem fidei infallibiliter, cum non sit otiosa. Male igitur Dnus Sibeth p. 155. docuit, quod fides, licet in actu & momento iustificationis non sit ἐχρησά ἐργα formaliter & in fructibus, siue habens actualiter iam existentia bona opera, iure meritoque tamen etiam in actu & momento iustificationis dicatur ἐχρησά ἐργα virtualiter ἐν δυνάμει & in radice. Si enim fides in iustificatione est sola sine ullis operibus, in hoc articulo etiam est sine operibus in radice talibus. B. Sebast. Schmidius autem loquitur de fide post iustificationem in renouatione: tunc enim semper habet bona opera, si non in fructibus, in radice tamen & effectu interno.

§. 17. Pag. 183. approbantur uerba Calouii: *Fides bifariam considerari potest. In momento primo, ut in articulo iustificationis spectatur, uel quatenus iustificat. Et in momento secundo, ut in articulo sanctificationis attendi solet, cum cultus Dei, & mater aliarum uirtutum, foeta bonis operibus, postquam de fide, qua iustificamur, antea iam actum erat.* Igitur non ipsa opera tantummodo, sed & ipsa facultas bene operandi, quam in sanctificatione accipimus, iustificatione est posterior.

§. 18. Pag. 187. iterum adducitur Formula Concordiae, docens: *cum persona IAM est iustificata, tum etiam per Spiritum S. renouatur & sanctificatur; ex ea uero renouatione & sanctificatione deinceps fructus, hoc est, bona opera sequuntur,* p. 692. Habemus ergo ordinem. Iustificatio sanctificationem & renouationem antecedit: tum demum opera bona permanant. Igitur non modo bona opera ipsa posteriora sunt iustificatione, sed & potentia ea efficiendi.

§. 19. Palmarium argumentum & propemodum unicum Dni Autoris hoc est: *Quo momento donat Deus animae credenti Christum cum suo merito, eo ipso momento eidem donat Spiritum S. cum suis donis sanctificantibus, sine cum efficacia fructus iustitiae ferendi, nec haec divinus a Christo separari potest.* pag. 145. Resp. Perinde se habet haec argumentatio, uti quando Papaei colligunt, cum corpore Christi nos accipere sanguinem eius sub specie panis, quia sanguis a corpore eius nunc separari nequeat. Eodem modo Oliandristae illaturi essent, *Deum Patrem, Filium & Spiritum S. ab essentiali sua iustitia separari non posse, ergo in iustificatione nobis donari essentialem Dei iustitiam.* Falsum etiam est, eodem iustificationis momento inhabitare in nobis Spiritum S. Nam *inhabitatio DEI SEQUITUR antecedentem remissionem peccatorum*, Form. Conc. p. 695. & hanc inhabitationem sequitur sanctificatio, in qua facultatem bene operandi accipimus. Deus enim est Deus ordinis, nec tenetur, uniuersa beneficia sua uno eodemque momento simul homini conferre. Sufficit, quod iustificationem inhabitatio, & inhabitationem sanctificatio tam cito sequatur, ut discrimen temporis nulla humani ingenii uelocitate sentiri queat.

§. 20. B. Neumanni Disputatio de *differentia actuum diuinorum* nunc mihi ad manus non est. Notissimum autem est, eum de iustificatione contra Spenerum peculiarem Disputationem habuisse. Cum eo igitur non consentiebat. In allegatis a Dno Autore p. 146. uerbis fortasse sphalma typographicum obscuritatem parit. *Quicquid autem sit, si sciuiisset, sic in abulum abreptum iri, multo aere redempturus fuisset, haec uerba nunquam ita esse expressa*, conf. p. 126.

§. 21. Propter integritatem Codicis N. T. etiam obseruandum ad p. 20. *Graecos interrogationum signis* haud carere; id quod ex Rom. III. 27. 29. 31. VI. 3. 15. 16. 21. aliisque dictis apparet. Deus Spiritu Sancto Dnum Sibeth regat, & gubernet, ut puritatem doctrinae omni ex parte sequatur, nec falsis hypothesibus Ecclesiae tristitiam, Pietistis laetitiam, sibi ipsi & laboribus suis, quibus posset Pomeraniae contra falsos fratres plurimum prodesse, impedimentum & detrimentum asferre pergat, memor dicti sacri: *Wo ist iemand, so er fällt, der nicht gerne wieder aufstehe?* Jerem. VIII. 4.

